

absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă. Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îți permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

BIBLIOGRAFIE

1. IONESCU, D. *Modalități de implementare a noilor metode și tehnologii în educație* (Lucrare de disertație - studii masterale Tehnologia Informației și a Comunicațiilor în Educație, profesor coordonator Ioan Cerghit), Universitatea din București – Editura CREDIS, 2006;
2. https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en
3. www.edu.ro „Strategia privind digitalizarea educației din România.”
4. Proiectul CNIV (Conferința Națională de Învățământ Virtual) – <http://c3.cniv.ro/?q=2014/digi2014>.

POLITICI EDUCATIONALE SPECIFICE PROGRAMELOR TIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

EDUCATIONAL POLICIES SPECIFIC TO ICT PROGRAMS IN PRIMARY EDUCATION

*Anca Elena Timofte, drd,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău,
Profesor învățământ primar,
Școala Gimnazială „Constantin Teodorescu”, Războieni, Iași, România*

*Anca Elena Timofte, PhD student
„Ion Creangă” SPU, Chișinău,
Primary school teacher
„Constantin Teodorescu” Gymnasium School, Războieni, Iași, România
ORCID: 0000-0003-1810-998X*

CZU: 373.3.01:004

DOI: 10.46728/c.v2.25-03-2022.p246-251

Abstract

This article presents the theoretical aspects of educational policies specific ICT programs in primary education, conceptual determinations on educational policies, the development of educational policies, as well as studies on the use of ICT in primary education.

Key-words: educational policies, concepts, technologies, educational process.

Introducere

Prima etapă din învățământul obligatoriu este învățământul primar, acesta are ca și obiectiv principal crearea de șanse egale pentru toți copiii. Prima clasă din învățământul primar fiind clasa pregătitoare apoi clasele I – IV. Lumea în care trăim se tot schimbă mereu dar calitatea vieții depinde de folosirea potrivită a societății informaționale. Producerea de schimbări în educație este accelerată de introducerea în educație a TIC-ului care ușor, ușor începe să fie folosit chiar și în ciclul primar. Tehnologiile informaționale s-au dezvoltat foarte

rapid încât au influențat toate aspectele procesului educațional. TIC-ul accelerează producerea de schimbări în educație pornind de la ciclul primar. Unele avantaje pentru folosirea TIC-ului în educație sunt: dezvoltarea creativității, motivației, comunicării, etc [1].

Metodologia cercetării

Deoarece este un studiu despre politicile educaționale specifice programelor TIC în învățământul primar, metodele folosite în realizarea acestei cercetări sunt: documentarea, cercetarea științifică, generalizarea.

Determinări conceptuale privind politicile educaționale

În limbajul comun politica are multiple semnificații. Politica include cu aproximație toate lucrurile reale realizate direct sau interpus, de guverne sau de alte organisme de conducere conceput la nivele naționale și internaționale.

Politicile educaționale fac referire la dirijarea procesului de schimbare și de noutate în sistemul educațional, reprezentând alegeri precizate în documente oficiale [2].

La modul general, conținutul politicii educaționale are în viziunea sa organizarea sistemului de învățământ, funcționarea instituțiilor de toate nivelurile, finanțarea învățământului, evaluarea, managementul, curriculumul, selectarea, formarea, perfecționarea și promovarea personalului didactic. În educație, acțiunea politică este un proces deoarece se pun întrebări, se pot prezenta diferite probleme, se pot oferi explicații și se caută soluții (Reich, 1993).

Studii privind rolul calculatorului în procesul educațional

Rezultatele politicilor educaționale specifice TIC trebuie să fie urmărite pe o perioadă mai lungă de timp (20-30 de ani) pentru ca activitățile de învățare să ducă spre succes școlar, succes care se materializează prin note mari la testele de limba și la rezultate mai bune la scriere: idei, conținut, stil, conversații, rezolvare de probleme etc [1].

Procesele de implementare reușită a noii tehnologii în învățare sunt condiționate de următorii factori:

- condiții organizatorice favorabile (viziunea pedagogică, politica educațională și cultura școlii);
- colaborarea transparentă între diferitele categorii profesionale (cadre didactice, echipa managerială, departamentul tehnic etc.);
- condiții materiale propice (infrastructură, baza materială)[2].
- Ca un corolar al demersurilor de implementare a noii tehnologii și al expectanțelor evaluatorilor privind impactul utilizării tehnologiilor asupra performanței școlare, se remarcă faptul că nu pot exista așteptări în ceea ce privește progresele în învățare prin simpla introducere a TIC în școli [3].
- Rezultatele mai bune la învățatură sunt un efect a unei serii de factori asupra cărora trebuie să se intervină constant și unitar prin: armonizare intervențiilor la nivelul mijloacelor de învățământ, al programelor școlare și al formării cadrelor didactice este factorul decisiv în obținerea succesului, fie că acesta este așteptat pe termen scurt, ca urmare a creșterii participării, a motivației și a performanței școlare, sau pe termen lung, la nivel de rată de angajare și de efecte socio-economice.

Un studiu din 2019 al OECD (Organisation for Economic CO-operation and Development) arată că este necesar să se atingă anumite praguri de investiții în TIC și în

competențe și organizare pentru obținerea de beneficii educaționale din utilizarea tehnologiei [4].

Printre diferite studii care au avut drept scop demonstrarea rolului pe care calculatorul îl are în procesul educațional se află și cel al lui Lowther. [5, pag 195-213] Lowther afirmă că, 70% dintre părinți consideră că programele care atrag după sine utilizarea tehnologiei informaționale îi vor ajuta pe copiii acestora să devină din ce în ce mai buni. 75% dintre cadrele didactice spun că TIC are o influență importantă asupra dezvoltării personale și profesionale, adică favorizează formarea și dezvoltarea unor competențe noi, care pot fi folosite cu succes în activitatea instructiv-educativă [2].

Mai bine de jumătate din cadrele didactice care și-au întocmit planificările cu ajutorul tehnologiei informaționale au ajuns la concluzia că au economisit timp și peste 60% dintre profesori spun că au câștigat timp în înregistrarea progreselor elevilor, în timp ce doar 8% spun că au pierdut timp. [6]

Comparativ cu cei care nu au recurs la resurse digitale, profesorii care au creat o lecție de la zero utilizând calculatorul afirmă că au economisit în medie 26,5 minute la fiecare lecție [6]. Mai mult de 90% dintre cadrele didactice au simțit că practica specifică i-a ajuta să câștige încredere, motivație și abilitatea de a integra tehnologia informațională în context educațional [7 pg.244-255]. Managerii unităților de învățământ au indicat efecte generale pozitive asupra competențelor manageriale și a abilității de a-și duce la bun sfârșit atribuțiile [8].

Noveanu apreciază că noua tehnologie poate ușura munca profesorului [9] iar Bateman spune că activitățile inițiate și derulate de cadrele didactice în cadrul programului de cercetare au fost apreciate de către elevi ca fiind interesante și motivante iar profesorii mai implicați și mai entuziasmați [10].

Utilizarea laptopurilor de către elevii cu deficiențe a determinat creșterea stimei de sine și posibilitatea acestora de a se simți la fel ca ceilalți elevi, au sporit entuziasmul și încrederea profesorilor [7].

TIC în învățământul primar

Prin Tehnologii informaționale și de comunicație (TIC) se înțelege „un set de resurse tehnologice digitale folosite pentru comunicare, creare, transmitere, stocare și gestionare a informației. Tehnologiile sunt bazate pe calculatoare, echipamente periferice, transmiterea datelor pe bandă largă, Internet” [1, pg. 9].

Folosirea TIC-ului în educație mai poate fi denumită ca informatizarea învățământului, idee strâns legată de perfecționarea sistemului de învățământ [2].

Integrarea eficientă a TIC-ului în procesul de învățământ are următoarele obiective [4]:

- Creșterea calității educației se poate face prin modernizarea instituțiilor de învățământ folositoare procesului de studii;
- Prin conceperea și aplicarea conținuturilor educaționale digitale în procesul de învățământ se pot dezvolta competențele digitale ale elevilor;
- Creșterea eficacității și eficientizarea managementului școlar la nivel de sistem, școală și clasă prin intermediul tehnologiilor informaționale. Ele pot fi folosite la toate disciplinele, pot fi selectate și adaptate în dependență de vârstă și capacitățile grupurilor de elevi cu care se lucrează.

Obiectivele privind introducerea TIC în sistemul educațional primar se referă la cunoștințele și competențele TIC, care pot deveni operative la nivelul învățământului primar prin introducerea TIC:

- Ca disciplină opțională în primul nivel din învățământul primar, pentru a oferi posibilitatea dobândirii competențelor de bază pentru utilizarea unui calculator;
- Ca disciplină școlară individuală în al doilea nivel din învățământul primar, pentru a oferi posibilitatea dobândirii competențelor necesare pentru utilizarea internetului și a software-ului aferent.

Planul implementării de programe TIC pentru învățământul primar reprezintă soluția completă care vine în întâmpinarea noilor politici educaționale, care își propun să introducă strategii didactice moderne ce valorifică TIC în învățământul primar. Promovarea acestei noi metodologii tinde să ofere o relație nouă, pragmatică, a elevului cu informația și cunoașterea. Raportată la dezvoltarea de competențe, ea pornește de la ideea că formarea competenței trebuie să însemne mobilizarea cunoștințelor, a capacităților, abilităților și atitudinilor în direcția acțiunii practice. Integrarea în didactica modernă a utilizării produselor informatice vine să ușureze restructurarea metodelor tradiționale, urmărește completarea și revigorarea acestora, și nu înlocuirea sau eliminarea lor. Metode precum explicația, prezentarea, dezbateră, lectura textului, exersarea, demonstrația, simularea etc, continuă să fie frecvent utilizate și în contextul utilizării noilor tehnologii și a promovării noilor metodologii.

Introducerea și utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor de către elevi, dar și de către adulți în educația școlară mici trebuie să se bazeze pe o înțelegere clară a scopurilor, practicilor și contextului social al acestei educații și trebuie să asigure mediul imersiv și interactiv al utilizării calculatorului, pentru a oferi beneficii de învățare [13,14,15].

Literatura de specialitate sugerează cel puțin trei motive pentru care TIC contează în educația școlară mici [11]:

- TIC are deja efect asupra oamenilor și a mediilor care înconjoară învățarea, devenind o componentă omniprezentă a lumii fizice și sociale ocupate de școlarii mici;
- TIC oferă noi oportunități de a consolida multe aspecte ale practicilor de educație a școlară mici.
- Există susținere și interes la nivelul întregului sector educațional pentru dezvoltarea și integrarea TIC în politica educațională, curriculum și practică.

Domeniile specifice de îngrijorare în raport cu utilizarea calculatorului de către elevi sunt:

- Existența efectelor fizice dăunătoare ale utilizării îndelungate a calculatorului;
- Impactul negativ asupra dezvoltării sociale a elevilor (de exemplu, se presupune că utilizarea îndelungată a calculatorului încurajează comportamentul antisocial, inclusiv izolarea sau comportamentul agresiv);
- Expunerea accidentală a elevului la conținuturi neadecvate, ca, de exemplu, materiale de natură sexuală, violentă ori care conțin stereotipuri de gen, culturale sau sociale necorespunzătoare;
- Lipsa beneficiilor educaționale promise pentru programele și jocurile educaționale;
- Înlăturarea elevilor de la alte activități importante de învățare sau joc.

Unii critici au susținut că utilizarea computerului este, în cel mai bun caz, lipsită de beneficii educaționale pentru școlarii mici și, în cel mai rău caz, dăunătoare învățării, sănătății

sau dezvoltării elevilor și că utilizarea calculatorului ar trebui abandonată în favoarea unei copilării sănătoase, guvernată de [16]:

- Protejarea sănătății și dezvoltării elevilor de leziunile repetitive ale tensiunii mâinilor, de oboseala ochilor și de efectele posturale ale utilizării extinse ale computerului, în special în ceea ce privește utilizarea computerelor de tip desktop [15];
- Timp suficient alocat pentru jocul spontan, creativ;
- Un curriculum bogat în muzică și arte, citirea cu voce tare a cărților, povestire și poezie, ritm și mișcare, gătit, lucrări de construcție și alte meșteșuguri, grădinărit și alte experiențe practice ale naturii și ale lumi fizice.

Unii autori au caracterizat această poziție ca reprezentând o teză despre *moartea copilăriei*, bazată pe un amestec de panică și nostalgie [17], în timp ce alți cercetători că preocupări similare cu privire la efectele cognitive, emoționale, fizice și sociale nocive asupra elevilor au însoțit nașterea fiecărei noi tehnologii, de la apariția tipăririi alfabetice până la proliferarea filmelor, televiziunii și jocurilor video [18].

Recomandările generale privind utilizarea calculatorului în experiențe educaționale sunt:

- Utilizarea maximum 30 de minute zilnic a calculatorului la vârsta de 7 ani, respectiv o oră și 30 de minute la vârsta de 10-12 ani, cu pauză de 10 minute după primele 40 de minute [19, pg. 21].
- Învățarea modului de a-și gestiona propriul spațiu și timp, de a-și selecta instrumentele potrivite atunci când este utilizat calculatorul (atenție la postură, nivelul ochilor, sprijin pentru picioare, suporturi pentru brațe și timpul petrecut la calculator) [19 p.21].

Cei mai mulți autori consideră că învățarea școlărilor mici utilizând calculatorul depinde semnificativ de conștientizarea pedagogică, de profesionalismul și capacitatea cadrului didactic de a răspunde intereselor fiecărui copil în parte prin susținerea, stimularea și provocarea lor prin TIC în direcția obiectivelor generale [12].

Calculatorul este des folosit în educație deoarece acționează procese și fenomene pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate scoate mai bine în evidență. Folosirea TIC în ciclul primar este foarte bună dar nu trebuie să ajungă o obsesie deoarece fiecare elev are dreptul la succes școlar și la atingerea celor mai înalte standarde curriculare posibile și trebuie găsite metodele pedagogice potrivite în fiecare caz în parte.

Concluzie

Majoritatea studiilor sugerează că mulți practicieni nu au cunoștință despre problemele generale legate de utilizarea TIC a școlărilor mici [11 pg. 37-38] sau nu văd cum TIC poate fi inclus într-un curriculum care se axează pe joc și creativitate. Am putea spune că pentru a se realiza un învățământ de calitate dar și pentru obținerea celor mai bune rezultate, în ciclul primar, va trebui să se folosească atât metodele tradiționale de predare, învățare, evaluare dar și metodele moderne.

BIBLIOGRAFIE

1. BATEMAN, D., OAKLEY, C. Research Report. The Classmate PC 1:1. eLearning project in Australia. Deakin University, Faculty of Arts&Education. 2009. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-classmate-PC-1%3A1-eLearning-project-in-Australia-Bateman/34aaf87266a5bebf554c0ea05c48fb0cf0e12fe>. (vizitat 01.05.2022)

2. BOLSTAD, R., The role and potential of ICT in early childhood education. A review of New Zealand and international literature. 2004. <https://www.nzcer.org.nz/system/files/ictinecefinal.pdf>. (vizitat 26.04.2022).
3. COPE, C., WARD, P. Integrating learning technology into classrooms: The importance of teachers' perceptions. 2002. https://www.researchgate.net/publication/243963426_Integrating_learning_technology_into_classrooms_The_importance_of_teachers'_perceptions (vizitat 1.05.2022).
4. CORDES, C., MILLER, E. Fool's Gold: A Critical Look At Computers In Childhood. 2000. http://www.justinecassell.com/CC_Winter05/pdfs/allianceForChildhood_fools.pdf (vizitat 7.05.2022).
5. LINDEROTH, J. et all. Electronic Exaggerations and Virtual Worries: Mapping Research of Computer Games Relevant to the Understanding of Children's Game Play. 2002. https://www.researchgate.net/publication/233785446_Electronic_Exaggerations_and_Virtual_Worries_Mapping_Research_of_Computer_Games_Relevant_to_the_Understanding_of_Children's_Game_Play. (vizitat 28.04.2022).
6. LOWTHER, D.L., Does technology integration “work” when key barriers are removed? 2008. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.456.5053&rep=rep1&type=pdf>. (vizitat 03.05.2022).
7. OAKLEY, G., JAY, J., “Making Time” for Reading: Factors That Influence the Success of Multimedia Reading in the Home. 2008. https://www.researchgate.net/publication/49283461_Making_Time_for_Reading_Factors_That_Influence_the_Success_of_Multimedia_Reading_in_the_Home. (vizitat 30.01.2022).
8. O'DWYER, B. Stakeholder democracy: challenges and contributions from social accounting. 2005. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-8608.2005.00384.x>. (vizitat 08.05.2022).
9. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Education Today: The OECD Perspective. 2009.
10. SIRAJ-BLATCHFORD, J., WHITEBREAD, D. Supporting Information and Communications Technology in the Early Years. Berkshire : McGraw-Hill Education, 2003. p. 136. ISBN-0-335-20942-4.
11. STEPHEN, C., PLOWMAN, L., ICT in Pre-School Settings: Benign Addition or Playroom Revolution? 2003. https://www.researchgate.net/publication/343734168_ICT_in_PreSchool_Settings_Benign_Addition_or_Playroom_Revolution. (vizitat 22.04.2022).
12. TOMA, S. et al. Teaching in the knowledge society:the impact of the ntel teach program in romania. București : Agata Publishing, 2009. p. 56. ISBN 978-973-7707-64-2. https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-today_9789264059955-en (vizitat 22.04.2022).